

Опозицію okazіональним порівнянням становлять узуальні порівняння, які є цілісними за значенням і стійкими в своїй структурі відтворюваними номінативними одиницями. На відміну від індивідуально-авторських, або ж okazіональних порівнянь, узуальні фіксуються в словнику й належать до лексико-фразеологічних засобів мови [3, с. 95].

Вихідною стратегією відтворення узуальних порівнянь є їх переклад варіативним відповідником, еквівалентом цільової мови: *“As deaf as a haddock, having three and four seizures a week but still we wanted him to live forever”* [6, с. 483]; – «*Був уже глухий, як пень, мав три або чотири напади на тиждень, але ми хотіли, щоб він жив вічно*» [5, с. 487]. Вибір словникового аналогу порівнянням *“as deaf as a haddock”*, «*глухий, як пень*», замість дослівного «*глухий, як морський окунь*», допоміг перекладачеві не лише влучно відтворити опис старого пса та комунікативний ефект оригіналу, але й створити в уяві читачі правильні асоціації.

Далеко не всі узуальні порівняння відтворюються шляхом підбору еквіваленту, а тому можуть застосовуватись й інші засоби для адекватного відтворення порівняння, зокрема буквальний переклад, якщо він не створює неприродні для мови перекладу конструкції, відтворення іншим порівнянням (оказіональним чи узуальним), лексичними засобами у формі порівняльної структури або не образними засобами, коли в мові перекладу семантичне значення усталеного порівняння виражається через відмінну асоціацію [1, с. 164]. Наприклад: *“Scrabbling around in yet a third drawer, he finally produced some new pyjamas with the tags still on, as ugly as hell”* [6, с. 635]; – «*Нишпорячи в третій шухляді, він нарешті знайшов нову піжаму, досі ще з етикеткою, неймовірно негарну*» [5, с. 639]. Використання необразних засобів під час перекладу порівняння *“as ugly as hell”*, призвело до нівелювання порівняльної конструкції й зменшило стилістичний ефект вираження потворності, адже «*неймовірно негарна*» звучить більш нейтрально, ніж «*страшна, як пекло*».

Отже, як okazіональні так і узуальні порівняння слугують яскравим стилістичним засобом зображувальності та експресивності. Вони розширюють межі художнього опису, надаючи твору додаткових стилістичних та семантичних відтінків. Відтворення порівняльних конструкцій у перекладі вимагає від перекладача глибокого аналізу на когнітивному рівні та пошуку оптимальної стратегії перекладу за умови збереження авторської інтенції та стилю оригіналу.

Список літератури

1. Бархударов Л.С. Язык и перевод: Вопросы общей и частной теории перевода / Л.С. Бархударов. – М., 1975. – 238 с.
2. Кузнец М.Д. Стилистика английского языка / К.Д. Кузнец. – Л., 1960. – 175 с.
3. Леэметс Х.Д. Компаративность и метафоричность в языках разных систем / Х.Д. Леэметс. – М.: Наука, 1988. – С. 92-108.
4. Пацора И.В. Сравнение как инструмент когнитивного анализа [Электронный ресурс]. – 2015. Режим доступа: http://www2.pglu.ru/upload/iblock/41d/uch_2012_ii_00010.pdf.
5. Тартт Д. Щиголь / Донна Тартт ; пер. з англ. В. Шовкун. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. – 816 с.
6. Tartt D. The Goldfinch / D. Tartt. – New York: Little, Brown and Company, 2013. – 880 p.

Науковий керівник: Крилова Т.В.,
канд. філол. наук, доцент